

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Middellange Termijnstrategie Circulaire Samenleving 2025-2035
Datum	25-06-2024
Documentnummer	UTSP-918539728-7241
Van	Cor Bontje
Telefoonnummer	+31651367384
E-mailadres	cor.bontje@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	Circulaire Samenleving
Portefeuillehouder	Bakker
Bijlagen	Conceptversie Middellange Termijnstrategie Circulaire Samenleving 2025-2035, Participatietraject Circulaire Samenleving (beeldvormende ronde)

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie/samenvatting:

Bijgaand doen wij u de conceptversie van de Middellange Termijnstrategie Circulaire Samenleving 2025-2035 (MTS) toekomen. Begin mei is het traject voor de *beeldvormende* participatie afgerond en op 15 mei hebben wij uw Staten door middel van een [werksessie](#) bij de voorbereiding van de MTS betrokken. De opbrengst van de beeldvormende participatie en van de werksessie is verwerkt in de thans voorliggende conceptversie van de MTS die wij vandaag hebben vrijgegeven voor een *oordeelsvormende* participatie (in de periode 25 juni-medio augustus). In deze brief zullen wij aangeven wat het verdere traject van de MTS is en hoe uw Staten bij de totstandkoming daarvan zullen worden betrokken.

Inleiding:

Op 2 april jl. hebben wij met een Statenbrief en bijlage de Voortgangsrapportage Uitvoeringsagenda Circulaire Samenleving 2021-2023 aan uw Staten verzonden. In de Statenbrief hebben wij aangegeven dat wij in het vierde kwartaal van dit jaar de MTS ter besluitvorming aan uw Staten zullen voorleggen. De MTS bouwt voort op de in 2021 vastgestelde Beleidsvisie Circulaire Samenleving 2050 en op de bevindingen van de Voortgangsrapportage. De versie die wij vandaag hebben vrijgegeven beschouwen wij als de 80% versie die na de oordeelsvormende participatie zal worden uitgewerkt tot een versie die geschikt is voor een kadervormend Statenbesluit over het te voeren circulaire beleid.

Middellange Termijnstrategie Circulaire Samenleving 2025-2035

Op verzoek van uw Staten wordt als vervolg op de Beleidsvisie Circulaire Samenleving 2050 en vooruitlopend op een op te stellen uitvoeringsplan een MTS opgesteld. Bijgaand MTS beschrijft dus de aanpak voor de komende 10 jaar.

Daarvoor is in april en mei 2024 een beeldvormend participatietraject doorlopen met diverse stakeholders. Naast de interne organisatie betrof dat onder andere de Utrechtse gemeenten en waterschappen, een aantal verbonden partijen en de omgevingsdiensten. Ook heeft een publieksenquête plaatsgevonden. Op 15 mei was er een beeldvormende werksessie van de Statencommissie BEM. Van zowel de participatie als de werksessie zijn de resultaten verwerkt in bijgaande conceptversie van de MTS.

Zowel in- als extern, ambtelijk en bestuurlijk blijkt er brede steun om focus aan te brengen in de aanpak en te kiezen voor thema's waarvan de verwachting is dat we veel impact kunnen maken (veel grondstoffenverbruik) en waar de provincie een relatief grote toegevoegde waarde en sturingsmogelijkheden heeft.

De Beleidsvisie Circulaire Samenleving 2050 (2021) schetste drie doelen: het verminderen van de milieudruk van materiaalgebruik, het verbeteren van de leveringszekerheid van producten, componenten en materialen en het ontwikkelen van een toekomstgerichte regionale economie. Wij houden vast aan die doelen en leggen ze in de MTS als volgt uit:

- Het verminderen van de milieudruk: we zijn minder afhankelijk van het uitputten van de aarde (delfstoffen, roofbouw) voor onze leefstijl en de milieudruk in termen van schadelijke emissies (CO₂ en andere emissies) neemt af;
- Het verbeteren van de leveringszekerheid van producten: bedrijven en consumenten hebben de zekerheid dat de grondstoffen en spullen die ze nodig hebben voor hun dagelijkse activiteiten leverbaar zijn en blijven (geen lege schappen in de groothandel en de supermarkt). Toepassing van hernieuwbare en hergebruikte grondstoffen draagt daaraan bij omdat ze niet 'op' raken;
- Het ontwikkelen van een toekomstgerichte regionale economie waarbij deze voorsorteert op het schaarser worden van abiotische, primaire grondstoffen (grondstoffen die niet hernieuwbaar zijn en voor het eerst gebruikt) zodat de bedrijfscontinuïteit niet in het geding komt.

In de Uitvoeringsagenda Circulaire Samenleving 2021-2023 is naast de drie doelen een aantal uitgangspunten opgenomen. Wij houden vast aan die uitgangspunten, maar voegen daar wel wat aan toe:

- Circulariteit als integraal onderdeel van beleid en uitvoering, niet als een apart project. Dit houden we vast, maar maken in deze MTS wel keuzes om focus aan te brengen om zo maximale impact te kunnen maken.
- Wijze en snelheid verschilt per beleidsthema. Dit blijft zo, maar we stellen wel doelen voor 2035.
- Bewustwording staat centraal. Bewustwording blijft belangrijk, maar we sorteren in de MTS ook voor op meer zaken standaard voorschrijven/reguleren.

Twee sporen aanpak

Met de MTS werken wij via twee sporen aan de doelen die moeten leiden tot een circulaire samenleving (het bereiken van de doelen uit de Beleidsvisie 2050). Enerzijds met een vijftal focusthema's die een grote impact hebben voor het bereiken van de circulaire doelstellingen en waarbij de toegevoegde waarde van de provinciale inzet het grootst is. Anderzijds zetten wij in op coördinerende taken die dwars door de focusthema's heen lopen en die als doel hebben de transitie te versnellen. Het is immers nodig dat de kennis over 'circulair denken en doen' groeit en dat er een circulair netwerk groeit van partijen (overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners) die samenwerken, kennis ontwikkelen en uitwisselen en die zo de transitie versnellen. Wij kunnen als provincie daaraan bijdragen met activiteiten (onder de noemer 'coördinatie-taken') zoals monitoring, kennisdeling, communicatie en het onderhouden van een regionaal circulair netwerk.

In het provinciale beleid zal circulariteit verankerd worden in onze (strategische) beleidsvisies, zoals in de Omgevingsvisie en alle beleidsprogramma's die daaronder hangen, in het beleid met betrekking tot het Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI-beleid) en bij het handhavingsbeleid.

Wij hebben gekozen voor de volgende vijf focusthema's:

Opdrachtverlening, Inkoop en Subsidies,
Ruimte,
Woningbouw,
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving,
Bedrijven en Ketens

In het Uitvoeringsplan Circulaire Samenleving 2025-2027 (UVP) dat parallel aan de afronding van de MTS zal worden opgesteld, zal worden aangegeven met welke maatregelen de focusthema's worden uitgevoerd.

De keuze voor de focusthema's

Wat betekent de keuze voor de vijf focusthema's voor de niet-focus thema's? Een aantal Statenleden heeft tijdens de [werksessie](#) van 15 mei jl. aangegeven dat de focus van de strategie niet te nauw moet zijn en vroeg aandacht voor onderwerpen die niet tot focusthema zijn benoemd. Daarbij werd met name landbouw en voedsel genoemd.

De provincie levert, ook buiten het programma Circulaire Samenleving, veel inspanningen op weg naar een circulaire samenleving. De landbouwtransitie waarop wij vol inzetten, is een onderwerp dat bij uitstek draait om circulariteit; extra inzet van het team Circulaire Samenleving is daarbij niet nodig. Om die reden is de landbouwtransitie binnen het programma geen focusthema. Voor een verdere uitleg over de keuze voor de focusthema's verwijzen wij naar bijlage 5 van de MTS.

Bij de werkzaamheden van het team wordt circa 80% van de personele capaciteit ingezet op de vijf focusthema's en de coördinerende taken. Met de resterende 20 % kan worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen die aantoonbaar bijdragen aan het verminderen van grondstoffengebruik en/of waar zich kansen voordoen.

De suggestie vanuit uw Staten om na een aantal jaren de focusthema's te evalueren en -als de evaluatie daar aanleiding toe geeft- te herijken, hebben wij overgenomen.

Monitoring

Tijdens de werksessie van de commissie BEM is het belang van een goede monitoring van het provinciale beleid onderstreept. In hoofdstuk 7 van de MTS is dit uitgewerkt in een Monitoringsplan. Dit is in lijn met de initiatiefvoorstellen van de werkgroep "Commissie Janssen" waarbij er meer aandacht komt voor indicatoren, beleid en evaluatie.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan het vrijgeven van de conceptversie van de MTS voor de oordeelsvormende participatie. Er zijn uiteraard wel financiële consequenties verbonden aan de uit te voeren maatregelen van het nog op te stellen uitvoeringsplan. In het coalitieakkoord is een budget vrijgemaakt voor de opgave Circulaire samenleving: in totaal gaat het om € 0,5 mln. in 2024, € 2 mln. in 2025, € 2,5 mln. in 2026 en 2027 en € 2,0 mln. structureel voor de jaren daarna. Om die reden zal een bestedingsvoorstel onderdeel uitmaken van de MTS die wij in het vierde kwartaal ter besluitvorming aan uw Staten zullen voorleggen. Het uitgangspunt is dat het budget in de MTS kaderstellend is en alle extra benodigde materiële en personele capaciteit voor het uitvoeringsplan ten laste van het opgabebudget Circulaire Samenleving wordt gebracht. Kanttekening hierbij is, dat wij de beschikbare middelen niet inzetten ten behoeve van regulier werk dat al

voorzien was binnen de relevante beleidsvelden (bijvoorbeeld lopende inzet op het gebied van Circulaire Economie, Ruimte en VTH) en ook niet ter dekking van circulariteit in de uitvoering van reguliere taken, bijvoorbeeld ter dekking van de meerkosten van een circulaire aanbesteding.

Vervolprocedure/voortgang:

Wij zouden graag de conceptversie Middellange Termijnstrategie Circulaire Samenleving 2025-2035 die wij vandaag voor de oordeelsvormende participatie hebben vrijgegeven, met de opbrengsten van de oordeelsvormende participatie met u bespreken en richten onze planning op de commissie B&E van 11 september aanstaande. Uiteraard is het aan uw Staten om te bepalen of u bespreking van de concept MTS wenselijk acht. Mocht er een commissiebespreking plaatsvinden, dan zullen wij de opbrengst daarvan verwerken in de eindversie van de MTS die wij, volgens de huidige planning, eind oktober zullen vaststellen en met een Statenvoorstel ter besluitvorming aan uw Staten zullen voorleggen. In dit Statenvoorstel zullen wij ook aangeven op welke wijze wij met de MTS invulling geven aan relevante door Provinciale Staten aangenomen moties. Wij denken daarbij concreet aan motie 27 uit 2023 over grondstoffenmonitoring, en motie 24-6 (uit 2024) over bedrijventerreinen voor circulaire economie.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen